

Jak to robią na Litwie, w Rosji i Szwajcarii

Sporym zainteresowaniem spotkały się relacje z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu dotyczące praw pacjentów szpitali psychiatrycznych. Dzisiaj kolejne takie orzeczenia:

Mockute przeciwko Litwie

Szpital psychiatryczny naruszył prawo pacjenta do prywatności oraz prawo do wolności wyznania - wyrok ETPC z 27.2.2018 r. w sprawie Mockutė przeciwko Litwie (skarga nr 66490/09); orzeczono jednomyślnie: naruszenie Artykułu 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego) Konwencji oraz 5 głosami do 2: naruszenie Artykułu 9 (prawo do wolności myśli, sumienia i wyznania) Konwencji.

Sprawa dotyczyła zarzutów skarżącej Neringa Mockutė, że publiczny szpital ujawnił bardzo osobistą i wrażliwą poufną informację o jej życiu prywatnym dziennikarzom i jej matce oraz że przeszkadzono jej w praktykowaniu religii z uwagi na restrykcyjne środowisko szpitalne i nieprzyjazne podejście lekarzy.

Trybunał uznał, że szpital bezprawnie ujawnił prywatną informację o skarżącej, naruszając przepisy prawa krajowego i międzynarodowego, a także wolność wyznania skarżącej pozbawiając ją bezprawnie wolności oraz przymuszając ją do „poprawnych” wyznań i praktyk.

X przeciwko Rosji

Naruszenie praw w sprawie osoby zamkniętej w szpitalu psychiatrycznym po „napastowaniu” nastolatka - wyrok ETPC z 20.2.2018 r.w sprawie X przeciwko Rosji (skarga nr 3150/15); orzeczono jednomyślnie: naruszenie Artykułu 5 ust. 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji.

Sprawa dotyczyła przymusowego zamknięcia skarżącego w szpitalu psychiatrycznym skarżącego na podstawie stwierdzenia policji że napastował nastolatka bez jakichkolwiek więcej szczegółów.

Trybunał stwierdził, że lekarze oraz sądy krajowe w głównej mierze oparli swoje decyzje o umieszczeniu skarżącego w szpitalu na zarzucie, że napastował nastolatka, którego szukał przemierzając całe miasto. Mimo to, władzom nie udało się ustalić odpowiednich szczegółów zarzutu molestowania ani ocenić czy istniał odpowiedni materiał dowodowy to potwierdzający. Wyciągnięto również niewłaściwe wnioski ze stwierdzenia skarżącego, że lubi przebierać się w damskie ubrania.

Ogółem władze nie wykazały, aby skarżący stanowił zagrożenie dla siebie czy dla innych ani by jego stan miałby ulec pogorszeniu, gdyby nie zamknięto go w szpitalu. W związku z

tym władze nie spełniły wymogów testu wynikającego z orzecznictwa Trybunału co do tego, że stan skarżącego był tego rodzaju czy stopnia, że uzasadniał przymusowe pozbawienie wolności.

Kadusic przeciwko Szwajcarii

Środek terapeutycznego oddziaływania zastosowany wobec osadzonego, który wydłużył okres jego pozbawienia wolności, naruszył jego prawo do wolności - wyrok ETPC z 9.1.2018 r. w sprawie Kadusic przeciwko Szwajcarii (skarga nr 43977/13); orzeczono jednomyślnie: naruszenie Artykułu 5 ust. 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) Konwencji; brak naruszenia Artykułu 7 (zakaz karania bez podstawy prawnej) oraz brak naruszenia Artykułu 4 Protokołu 7 (zakaz ponownego sądenia lub karania) Konwencji.

Sprawa dotyczyła środka terapeutycznego oddziaływania zarządzonego w sprawie osadzonego cierpiącego na zaburzenia psychiczne, kilka miesięcy przed oczekiwanym zakończeniem odbywania kary, w wyniku którego pozostał w zakładzie karnym.

Trybunał uznał, że środek terapeutycznego oddziaływania, który stanowił pozbawienie wolności, został zarządzony kilka miesięcy przed oczekiwanym zakończeniem kary, **na podstawie opinii biegłych, które nie były wydane tuż przed jego zarządzeniem i zauważył że skarżący wciąż nie został przeniesiony do odpowiedniej dla jego choroby psychicznej instytucji.**

W związku z tym jego pozbawienie wolności po zastosowaniu środka terapeutycznego oddziaływania było niezgodne z celem pierwotnego skazania. **Mimo to, Trybunał uznał że nie doszło do retroaktywnego zastosowania cięższej kary niż ta przewidziana prawem w czasie popełnienia czynów zabronionych.**

Na koniec Trybunał odnotował, że władze krajowe, które uznały ponowną ocenę stanu psychicznego skarżącego za nowo ujawnioną okoliczność, **zmieniły pierwotny wyrok „zgodnie z krajowym prawem i procedurą karną”.**